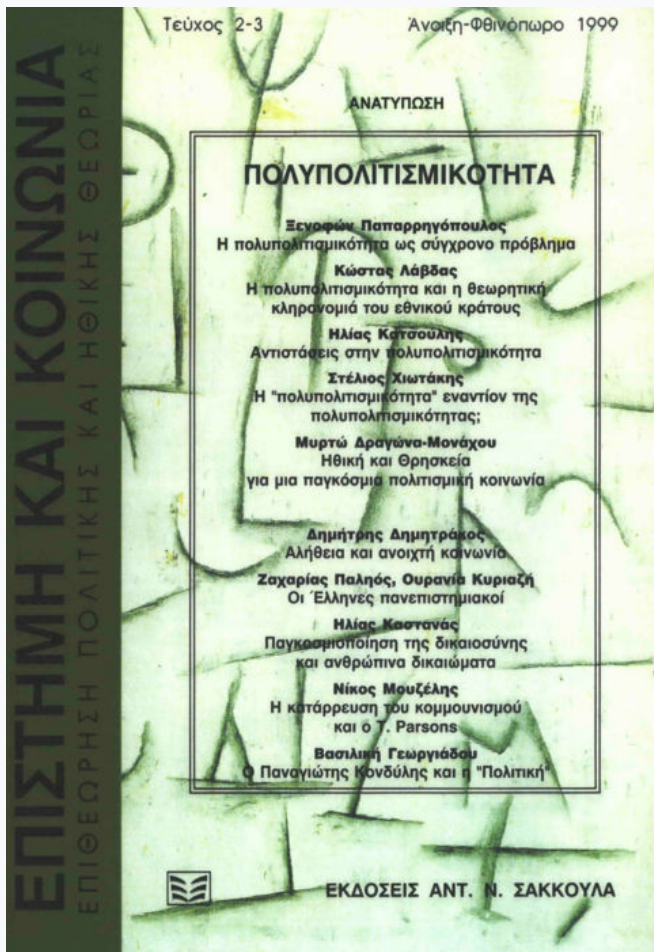

Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας

Τόμ. 2 (1999)

Τόμ. 2-3 (1999): Πολυπολιτισμικότητα

James S. Coleman, Foundations of Social Theory

H. K.

doi: [10.12681/sas.623](https://doi.org/10.12681/sas.623)

Copyright © 2015, H. K.

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

K. H. (2015). James S. Coleman, Foundations of Social Theory. *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 2, 294–295. <https://doi.org/10.12681/sas.623>

μεγάλη ανισορροπία ανάμεσα στην τεχνολογική υπερανάπτυξη και την κοινωνική υποανάπτυξη μέσα στα πλαίσια της 'πλανητικής πολιτιστικής συγκέντρωσης' και της επικράτησης της τεχνοκρατικής σκέψης.

Οι σύγχρονες εθνοκεντρικές θεωρήσεις εκφράστηκαν κλασικά και ιδεοτυπικά μέσα από τα γνωστά αποικιοκρατικά πρότυπα. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια είτε αποδεχόμαστε τη 'διαφορά' αλλά δεν επιθυμούμε την 'ενσωμάτωσή' της οπότε δεν υπάρχει κανένα σημείο πολιτιστικής προσέγγισης (αγγλικό αποικιοκρατικό πρότυπο), είτε την ισοπεδώνουμε επιβάλλοντάς της τα δικά μας πρότυπα στο όνομα της 'ενσωμάτωσης' οπότε ουσιαστικά την καταστρέφουμε (γαλλικό αποικιοκρατικό πρότυπο). Η σύγχρονη σκέψη ταλαντεύεται ανάμεσα σ' αυτές τις ακραίες αντιμετώπισεις χωρίς να μπορεί να προτείνει άλλη προσέγγιση. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, γίνεται κατανοητή και η κυρίαρχη 'αγωνία της αυθεντικότητας' η οποία παίρνει διαστάσεις ανάλογα με τις περιστάσεις αλλά και η αδυναμία κοινωνικής αντιμετώπισης διαφόρων τεχνολογικών 'επιτεύξεων'. Η κυρίαρχη λογική κατανοεί ως 'ετερότητα' τις κλασικές πολιτισμικές διαφορές όπως τις εμφάνισε η εμπειρία της αποικιοκρατίας κι όπου δεσπόζει η 'εθνική' ή 'λαϊκή' κουλτούρα που επεκτείνεται και σε κάθε είδους 'μειονότητες' στα πλαίσια μιας χώρας υποδοχής κι εν συνεχεία και στις διάφορες 'εγχώριες μειονότητες'. Η προβληματική γύρω από το κυρίαρχο επικοινωνιακό παιχνίδι ανάμεσα στο 'εγώ' και τον 'άλλον' καθώς και τους συμβολισμούς του αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Η κοινωνιολογία, δεν μπορεί να μείνει αμέτοχη στο να διερευνήσει το καινούριο και σ' αυτήν την προσπάθεια ανταποκρίνονται οι εργασίες του συλλογικού αυτού τόμου.

Σ.Χ.

James S. Coleman, *Foundations of Social Theory*, Cambridge, Mass., The Belknap Press of Harvard University Press 1990/1994, σελ. 993.

Σκοπός του μνημειώδους αυτού έργου είναι να συγκροτήσει μια 'εύρωστη κοινωνική θεωρία' με 'σταθερά θεμέλια' που έχουμε ανάγκη για να είμαστε σε θέση να χαράξουμε τον δρόμο που θα μας κατευθύνει εκεί που επιθυμούμε.

Το βιβλίο αυτό, προϊόν ερευνών είκοσι ολόκληρων χρόνων (1970-1990), αποτελείται από πέντε μέρη: 'Elementary Actions and Relations', 'Structures of

Action', 'Corporate Action', 'Modern Society' και 'The Mathematics of Social Action'. Ο συγγραφέας διακρίνει μεταξύ της κοινωνιολογικής και της οικονομολογικής αντίληψης της πολιτικής. Κάθε μια από αυτές τις αντιλήψεις έχει μια δική της ιδέα του ανθρώπου, που στην πρώτη περίπτωση συμπυκνώνεται στην έννοια του homo sociologicus και στη δεύτερη του homo economicus. Κατά τον Coleman η κοινωνιολογική έρευνα ενδιαφέρεται περισσότερο για τη λειτουργία συστημάτων και γι' αυτό συνήθως ερευνά στο μακροεπίπεδο. Αντίθετα, η οικονομική θεωρία ενδιαφέρεται περισσότερο για την ατομική συμπεριφορά και γι' αυτό ερευνά στο μικροεπίπεδο. Ο συνδυασμός της έρευνας στο μακρο- και μικροεπίπεδο είναι ο στόχος του μοντέλου μιας κοινωνικής θεωρίας που επιχειρεί να συγκροτήσει ο Coleman στο βιβλίο του αυτό. Ο ίδιος παρά την κριτική που ασκεί σε επιμέρους στοιχεία της οικονομικής θεωρίας της πολιτικής (Νέας Πολιτικής Οικονομίας), εντούτοις αναγνωρίζει την υπεροχή της έναντι της κοινωνιολογικής θεωρίας και γι' αυτό εντάσσει τη δική του έρευνα στο ευρύτερο πεδίο του μεθοδολογικού ατομισμού, που αποτελεί την επιστημολογική βάση της σχολής της ορθολογικής επιλογής (rational choice).

H.K.

Γιάννης Σταυρακάκης (επιμ.) *Φύση, Κοινωνία και Πολιτική*, Νήσος, Αθήνα, 1998 σελ. 470.

Ο πολυσέλιδος αυτός τόμος που κυκλοφόρησε στη σειρά Υλικά των Εκδόσεων *νήσος* επιχειρεί να προσφέρει στον έλληνα αναγνώστη μια όσο το δυνατόν πληρέστερη εποπτεία του πεδίου στο οποίο αρθρώνονται οι σχέσεις Φύσης, Κοινωνίας και Πολιτικής και έτσι καλύπτει ένα σημαντικό κενό στη σύγχρονη ελληνική βιβλιογραφία.

Στο πρώτο μέρος του τόμου ('φύση και κοινωνία στην πνευματική παράδοση του ανθρώπου') μπορεί κανείς να αναζητήσει μια σειρά παραθεμάτων από πρωτογενείς φιλοσοφικές, λογοτεχνικές και θρησκευτικές πηγές (από τον Ηράκλειτο και τον Πλάτωνα μέχρι τη Σχολή της Φραγκφούρτης). Η οργάνωση των παραθεμάτων ακολουθεί μια χαλαρή χρονολογική σειρά την οποία συμπληρώνει η θεματική ομοιογένεια κάθε ομάδας (αρχαιότητα, θρησκευτικές παραδόσεις, επιστημονική επανάσταση και ρομαντισμός, ριζοσπαστικές παραδόσεις και άμεσοι προάγγελοι του οικολογικού κινήματος). Στα